

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

DPS-I.055.4.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Burmistrz Miasta

Szanowny Panie Burmistrzu,

na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w związku z petycją z dnia 20 kwietnia 2026 r. w sprawie propozycji zmian do ustawy o pomocy społecznej, uprzejmie wyjaśniam.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzi obecnie prace nad *projektem ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych ustaw (UD315)*.

Celem ustawy jest wdrożenie pierwszego etapu reformy systemu pomocy społecznej, ukierunkowanego na zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych, poprawę efektywności działań pomocowych oraz zapewnienie skuteczniejszych i lepiej skoordynowanych form wsparcia dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Bezpośrednią przyczyną podjęcia prac legislacyjnych jest konieczność dostosowania przepisów ustawy o pomocy społecznej do aktualnych wyzwań społecznych, w tym potrzeb wynikających z procesu deinstytucjonalizacji, rozwoju mieszkalnictwa wspomagane i środowiskowych form wsparcia.

Projekt stanowi odpowiedź na liczne postulaty zgłaszane przez szereg lat przez stronę społeczną (w tym różne grupy społeczne, w szczególności: osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze, osoby w kryzysie bezdomności, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, czy osoby opuszczające pieczę zastępczą), przedstawicieli samorządów wszystkich szczebli oraz pracowników socjalnych i przedstawicieli innych zawodów pomocowych. Proponowane rozwiązania uwzględniają również wnioski zawarte m.in. w raportach Najwyższej Izby Kontroli, wystąpieniach generalnych i stanowiskach Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Rzecznika Praw Dziecka.

Wśród rozległego pakietu propozycji zmian do ustawy o pomocy społecznej, wypracowanych w ścisłej współpracy z powołanym w tym celu Zespołem do spraw reformy systemu pomocy społecznej, jak również będących odpowiedzią na publicznie zgłaszane kwestie dotyczące systemu pomocy społecznej, znajdują się kwestie zmian w zakresie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, w tym wprowadzenie zasady, zgodnie z którą odpłatność za dom pomocy społecznej ponosiłaby osoba obdarowana nieruchomością, nabywca nieruchomości na podstawie umowy dożywocia, lub ewentualnie innych umów, na mocy których nabycie własności nieruchomości następuje w zamian za opiekę. Planowane jest też wskazanie, że odpłatność za pobyt członka rodziny w dps pobierana jest jedynie od osób pełnoletnich.

Projekt podlegał uzgodnieniom międzyresortowym i konsultacjom publicznym, obecnie analizowane są zgłoszone uwagi i przygotowywana jest zaktualizowana wersja projektu.

Należy podkreślić, że Ministerstwo stoi na stanowisku, że domy pomocy społecznej są i

tel. 222-500-108

info@mriips.gov.pl

<https://www.gov.pl/web/rodzina>

ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 Warszawa

będą istotnym elementem systemu wsparcia w ramach opieki długoterminowej, niemniej jednak dla istnienia kompleksowego systemu opieki nad osobami starszymi i osobami z niepełnosprawnościami konieczny jest rozwój środowiskowych form wsparcia.

Ustawa z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. poz. 974) wprowadziła do ustawy o pomocy społecznej wyraźny obowiązek świadczenia przez gminę usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania zgodnie ze standardem i warunkami świadczenia tych usług, a także obowiązek monitorowania i oceny świadczenia usług. Wprowadzenie proponowanych regulacji miało na celu dostosowanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania do potrzeb osób korzystających z pomocy społecznej, ujednolicenie zasad świadczenia usług opiekuńczych w skali kraj, a także zapewnienie przejrzystości prawa w tym zakresie.

Podkreślenia wymaga, iż co do zasady wsparcie środowiskowe w ramach systemu pomocy społecznej jest zadaniem własnym samorządów (np. świadczenie usług opiekuńczych, prowadzenie mieszkań wspomaganych czy treningowych). Przy tej okazji pragnę zaznaczyć, że w resorcie rodziny prowadzone są również programy zapewniające samorządom gminnym i powiatowym wsparcie w realizacji ich zadań własnych, mające na celu zapewnienie rozwoju usług środowiskowych.

Program „Opieka 75+” kierowany jest do gmin liczących do 60 tys. mieszkańców. Celem programu jest zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i starszych. W bieżącym roku na realizację programu zaplanowano 80 mln zł.

Kolejną ważną inicjatywą realizowaną w Ministerstwie jest Program „Korpus wsparcia seniorów”, składający się z dwóch Modułów. Celem Modułu I jest wsparcie finansowe gmin w organizowaniu usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich dla osób w grupie wiekowej 60+. Celem Modułu II jest wsparcie finansowe gmin w zakresie dofinansowania zakupu i kosztów użytkowania tzw. opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa. W bieżącym roku na ten cel zaplanowano 65 mln zł.

W roku 2026 Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dysponuje również możliwością wsparcia finansowego działań samorządów w obszarze rozwoju sieci mieszkań treningowych i wspomaganych dla osób z niepełnosprawnościami. Kwota środków przewidzianych na realizację działania 4.4. Kompleksowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem” wynosi w br. 24 mln zł.

Ze środków rezerwy celowej budżetu państwa, rozdysponowywanych corocznie, rozwijana jest również sieć ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym środowiskowych domów samopomocy.

Odpowiadając na postulat zwiększenia elastyczności gmin w wyborze form opieki całodobowej, w tym rozszerzenia katalogu placówek, do których gmina może kierować osoby wymagające całodobowej opieki, o placówki działające na podstawie art. 67 ustawy o pomocy społecznej, należy wskazać, że placówki zapewniające całodobową opiekę, o których mowa w ww. art. 67, nie są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej i ich prowadzenie nie należy do jednostek samorządu terytorialnego lecz są prowadzone przez przedsiębiorców lub organizacje pozarządowe w ramach tzw. działalności statutowej. Świadczą one usługi opieki na podstawie umów cywilnoprawnych. Nieco inaczej wyglądają

telefon
adres email
rządowej
strona www

adres korespondencyjny
organu administracji

również kwestie obowiązujących te placówki standardów. Regulacje zawarte w ustawie o pomocy społecznej dotyczące tych placówek obejmują obowiązki w zakresie uzyskiwania zezwolenia na działalność w takiej formie i standardy świadczenia usług. Przepisy obejmują te placówki nadzorem wojewody, tak aby chronić bezpieczeństwo korzystających z ich usług mieszkańców. Na chwilę obecną nie przewiduje się włączenia tego typu placówek do publicznego systemu usług całodobowej opieki.

Odpowiadając na postulat zmiany zasad odpłatności za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej, wskazuję, iż projektowana ustawa zmieniająca zawiera propozycje wyżej wskazane. Kwestia kolejnych zmian będzie rozważana przy dokonywaniu przyszłych nowelizacji ustawy o pomocy społecznej.

Odnosząc się do postulatu umożliwienia gminie występowania do sądu o zastosowanie innych niż umieszczenie w domu pomocy społecznej form pomocy w sytuacji, gdy osoba nie zgadza się na formę proponowaną przez ośrodek pomocy społecznej, wskazuję, że postulat ten nie wydaje się zasadny. W pomocy społecznej należy bowiem szczególnie uwzględniać podmiotowość osoby potrzebującej wsparcia, respektowanie jej godności i działanie dla jej dobra. Jedną z głównych zasad określonych w ustawie o pomocy społecznej jest zasada współdziałania osoby potrzebującej z pracownikiem socjalnym. Należy zwrócić uwagę, że obowiązkiem pracownika socjalnego jest kierowanie się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia, przeciwdziałanie praktykom niehumanitarnym i dyskryminującym osobę, rodzinę, grupę lub społeczność, a także udzielanie osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy. Wyrażam przekonanie, że szeroki wachlarz form pomocy środowiskowej umożliwia dobranie takiej formy pomocy, która będzie akceptowana przez osobę potrzebującą wsparcia.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Beata Karlińska
Dyrektor
Departamentu Pomocy Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE poniżej przekazuję następujące informacje:

Tożsamość administratora i dane kontaktowe

telefon
adres email
rządowej
strona www

adres korespondencyjny
organu administracji

Administratorem Pani/Pana danych osobowych przetwarzanych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej mający siedzibę w Warszawie (00-513), ul. Nowogrodzka 1/3/5.

Dane kontaktowe inspektora ochrony danych osobowych

W sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych prosimy o kontakt z Inspektorem Ochrony Danych drogą elektroniczną – adres email: iodo@mriips.gov.pl lub pisemnie na adres: ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa.

Cele przetwarzania i podstawa prawna przetwarzania

Przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.

Podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. e Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

Odbiorcy danych lub kategorie odbiorców danych

Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazywane podmiotom upoważnionym do ich pozyskania na podstawie przepisów prawa tj m. in.:

- ☐ Instytucjom kontrolnym,
- ☐ Podmiotom lub osobom fizycznym występującym z wnioskiem o dostęp do informacji publicznej.

Administrator nie będzie przekazywał Pani/Pana danych osobowych do państwa trzeciego lub do organizacji międzynarodowej.

Okres przechowywania danych

Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres 7 lat.

Prawa podmiotów danych

Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do swoich danych osobowych, prawo do żądania ich sprostowania, do ograniczania przetwarzania tych danych oraz prawo do żądania ich usunięcia po upływie okresu, o którym mowa powyżej.

W trakcie przetwarzania Pani/Pana danych osobowych nie będzie dochodzić do zautomatyzowanego podejmowania decyzji, ani do profilowania.

Prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego

Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, tj. do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa, tel: 22 860 70 86.

Informacja o dobrowolności podania danych

Podanie przez Panią/Pana danych jest niezbędne i wynika z powyżej wskazanych przepisów prawa.